

THĂM VIẾNG BUDAPEST, HUNG GIA LỢI

Ngọc Hạnh

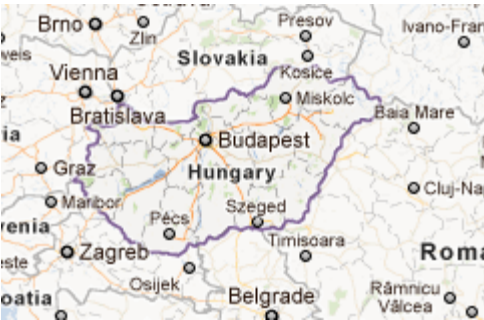
Vào mùa Xuân, chúng tôi, sáu người phụ nữ rủ nhau thăm viếng Hung gia lợi và các nước ở Đông Âu. Theo chương trình chúng tôi đến Budapest, Hungary, năm ngày. Sau đó, chúng tôi sẽ thăm Croatia, Serbia, Bulgaria và Bucharest, nước Romania. Khác với các lần trước, đi tàu biển, chứa hơn hai ngàn du khách, lần này chúng tôi đi tàu nhỏ trên sông (River Cruise) của hãng Grand Circle Travel, chỉ có 240 du khách.

Khởi hành từ phi trường Dulles, Washington DC, vào buổi tối rực rỡ ánh đèn, chúng tôi đáp máy bay đến phi trường Heathrow, Luân đôn vào sáng hôm sau khi ánh bình minh chan hòa khắp nơi. Từ đó mọi người chuyển sang máy bay khác đi Budapest, Hung Gia Lợi. Khoảng 3 giờ chiều cùng ngày chúng tôi đến thủ đô trù phú nước Hung. Anh Michael, hướng dẫn viên, đón chúng tôi ở phi trường đưa về du thuyền đậu ở bờ sông Danube. Dọc đường, chúng tôi thấy cỏ hoa tươi tốt, nhà cửa khang trang, đường phố sạch sẽ, trông thật vui mắt.

Lên xe, Michael tự giới thiệu anh là hướng dẫn viên tổng quát suốt cuộc hành trình Đông Âu và Hắc Hải. Ngoài anh, chúng tôi còn có hướng dẫn viên địa phương. Nhớ lại năm vừa qua, sáu chị em đã cùng thăm viếng các thành phố ở Úc Châu và Tân tây lan. Năm nay, chúng tôi cũng sáu người đi viếng Đông Âu. Con số tuy giống nhau nhưng người thì khác. Một chị rời khỏi nhóm và chị vào khác thay thế.

Tàu chúng tôi có ba tầng. Ngoài phòng tiếp tân, phòng sinh hoạt, phòng ăn, các phòng dành cho du khách nằm dọc dài theo 2 bên hông tàu. Vì thế phòng nào cũng rộng rãi, có cửa sổ lớn, tha hồ nhìn ra bờ sông nhìn ngắm cây xanh, phố phường hai bên bờ sông. Phòng tắm cũng rộng, có cả bồn tắm. Con tàu tuy nhỏ, nhưng đầy đủ tiện nghi. Buổi sáng tinh sương hay buổi chiều mát mẻ, chúng tôi lên tầng trên cùng, nơi một phần có mái che, một phần để lộ thiên với đầy đủ bàn ghế cho du khách nhâm nhi trà, rượu hay các loại nước trái cây. Gió sông nhẹ nhàng mát mẻ. Mọi người thưởng thức, cảnh vật hai bên bờ và dòng nước xanh xanh hiền hòa, cảm thấy thoải mái dễ chịu. Nói đến sông Danube, có thể nhiều người đã biết tiếng qua bản nhạc nổi tiếng “Dòng sông xanh” (The Blue Danube) với điệu luân vũ của nhạc sĩ người Áo, Johann Strauss II.

Đôi dòng về nước Hung Gia Lợi

‘Nước Hung nằm ở giữa châu Âu, diện tích 93,300 cây số vuông, nhỏ hơn tiểu bang Indiana của Hoa Kỳ một chút, có hơn 10 triệu dân. Đất ở phía Đông nước Hung phần lớn bằng phẳng. Miền Bắc và miền Tây có đồi, núi thấp. Như thế, Hung Gia Lợi có 55% đất đai trồng trọt được nên tự túc về thực phẩm, không phải nhập cảng ngũ cốc. Theo tài liệu du thuyền, trong lịch sử cả ngàn năm Hung Gia Lợi bị nhiều nước xâm chiếm và cai trị như La Mã, Mông cổ, Hồi giáo, Thổ Nhĩ Kỳ và gần nhất là Liên xô.

BUDAPEST

Sau buổi cơm tối, du khách đến phòng sinh hoạt dùng trà, cà phê, bánh ngọt, nghe hướng dẫn viên nói về Budapest. thủ đô Hung Gia Lợi. Thành phố này đẹp nhất Đông Âu, có gần 2 triệu dân. Budapest cũng là trung tâm văn hóa, nghệ thuật, kinh tế tài chánh nước Hung. Budapest nằm trên bờ sông Danube, có nhiều công viên hoa đẹp, cây xanh và có tám hay chín cây cầu xinh xắn nối liền 2 bờ sông. Sông Danube dài 2,850 cây số chảy ngang qua 9 quốc gia. Đoạn sông chảy ngang qua Budapest rộng, sâu và đẹp hơn cả. Chúng tôi thì thăm bảo nhau: “Dĩ nhiên rồi, vì thành phố có con sông nổi tiếng ấy nên chị em chúng tôi mới bay gần 10 tiếng đồng hồ từ thủ đô Hoa Kỳ đến đây.”

Thành phố bị hư hại một phần vào cuối thế chiến thứ II, nay đã trùng tu lại gần như xưa, khi chưa bị chiến tranh tàn phá. Budapest có 125 khách sạn, 6 bảo tàng viện, 3 nhà thờ cổ trên 100 tuổi. Theo anh Micheal, ngành du lịch đem lợi tức đáng kể cho quốc gia. Hàng năm có khoảng 20 triệu du khách viếng thăm Budapest. Các ngành liên quan đến du lịch như kỹ nghệ khách sạn, nhà hàng ăn uống, các môn thể thao cưỡi ngựa, trượt tuyết, đi thuyền nhỏ trên sông, v. v...cũng phát triển theo. Đời sống dân chúng thoải mái, trù phú hơn 40 năm trước, khi bị Sô Viết Nga cai trị. Thành phố chỉnh trang, đường xá được tu bổ thêm rộng rãi, phương tiện giao thông tiện lợi để thu hút du khách năm châu bốn bể.

Dân Hung hạn chế sinh sản, trung bình một cặp vợ chồng Hung có 2 con. Ở thành phố thường chỉ có 1 con và cả hai vợ chồng đều làm việc. Có đến 80% phụ nữ Hung phải đi làm mới đủ chi tiêu trong gia đình. Theo anh Michael, học thành một bác sĩ thật vất vả, nhưng lương chỉ khoảng 350 euros một tháng, lương giáo sư đệ nhị cấp 700 euros...Bản thân anh là kỹ sư, nhưng làm hướng dẫn viên được nhiều tiền hơn. Anh nuôi vợ đang học Y Khoa ở Hoa Kỳ... Con cái sống chung với bố mẹ đến khi có gia đình mới ra ở riêng. Cha mẹ già thường ở chung hay ở gần con cái, để có người ra vào chăm nom săn sóc.

Anh cũng nhắc nhở sơ sơ về tập tục chào mừng ở Hung, như nam giới bắt tay khi gặp gỡ nhau. Gặp phụ nữ, các ông phải chờ các bà đưa tay ra trước. Họ thường hôn tay phụ nữ hay người già. Nhiều người Hung chào mừng bằng cách ôm nhau và hôn nhẹ lên má. Anh dặn dò du khách khi cần gì xin đưa tay lên, không nên dùng 1 ngón tay ngoắc ngoắc...

Về ẩm thực, buổi sáng họ ăn nhẹ, gồm sữa, khoai bánh mì nhỏ với trứng hay phó mát, sữa chua. Ở thôn quê, ăn trưa là bữa chính, thị dân ăn tối là chính. Họ dùng rượu vang trong bữa ăn và làm được nhiều loại rượu vang khác nhau. Họ cũng biết làm bia. Sau bữa ăn, dân Hung thường uống cà phê. Lúc ăn tay có thể để lên bàn ăn nhưng tuyệt đối không nên tỳ khuỷu tay lên bàn. Họ cầm nĩa tay trái, dao tay mặt.

Trên tàu phần lớn người da trắng, chỉ có 6 chị em chúng tôi và vài người khác là dân Á Châu. Tuy Michael nói với tất cả du khách nhưng tôi có cảm tưởng anh dành những lời nhắc nhở cho nhóm người Á đông. Một chị bạn thì thầm với tôi là anh làm mất nhiều thì giờ của du khách. Tôi chợt nhớ đến chuyến đi Thổ Nhĩ Kỳ. Trong một buổi ăn tối có một du khách người Âu Châu ngồi chung bàn với chúng tôi. Ông ta cầm tay chị bạn hôn trước trước khi ngồi xuống ghế. Về phòng, chị bị cô em trách: "Sao chị để ông ta hôn tay chị?". Một lần khác, một chuyện xảy ra nơi tôi cư ngụ. Một nữ văn sĩ Việt từ Pháp đến Mỹ. Các bạn thân ra phi trường đón cô. Cô ôm hôn nhẹ lên má mọi người, nam cũng như nữ. Về sau, tôi nghe có tiếng xì xào "mình Việt Nam chứ có phải Tây đâu mà ôm với hôn!"

Du thuyền của chúng tôi đậu phía BUDA, bờ sông Danube gần cầu Chain Bridge, nổi tiếng xinh đẹp. Có hai con sừ tử bộ vệ ngự trị mỗi đầu cầu. Chân cầu cũng đẹp, với những trụ đá to có chạm khắc rất mỹ thuật. Cầu xây vào thế kỷ thứ 19, dài 375 mét, rộng 16 mét, nối liền 2 bên bờ sông Buda và Pest, hai thành phố song song gọi chung là Budapest. Cũng có nhiều tàu khác đậu ở bến tàu nên trông rất vui mắt, nhộn nhịp. Có nhiều tàu đậu san sát nhau. Khi chúng tôi xuống tàu, phải đi qua phòng tiếp tân tàu bạn mới đến tàu mình được. Trên bờ, xe cộ qua lại dập diu. Các nhà lầu 5, 7 tầng uy nghi, nằm san sát và cao lớn bằng nhau. Những bậc thang cẩm đá sạch sẽ từ trên bờ đến mực nước dưới sông dọc theo con đường dài cả cây số. Khách bộ

hành thông thả tản bộ trên các bậc thang, chuyện trò vui vẻ hay ngồi bệt trên bậc đá ngắm nước chảy, mây trôi.

Budapest có những địa điểm chính thu hút du khách như: Ngọn đồi lâu đài (Castle Hill), Quảng trường Anh Hùng (Hero's Square), Tòa nhà Quốc Hội (Parliament), Pháo đài Ngư phủ : (Fishermen's Bastion), Nhà Hát Quốc gia (Hungary State Opera House), Nhà thờ Matthias Church mới có...700 trăm tuổi.

DU NGỌN

Sau khi ăn sáng du khách lần lượt đến phòng tiếp tân ghi tên lấy ống nghe trước khi lên xe “tua” theo đoàn du ngoạn. Dụng cụ này giúp chúng tôi nghe được hướng dẫn viên thuyết minh dù ở nơi đông người hay cách khoảng xa một chút. Phần lớn du khách đi theo đoàn, chỉ một số ít đi tự túc.

Đồi Lâu Đài

Chúng tôi thăm Đồi Lâu Đài (Castle Hill) trước nhất. Ngọn đồi cao nằm ở phía Bắc thành phố, gần cầu Chain Bridge và công viên cỏ hoa tươi thắm. Đồi cao hơn mặt nước sông Danube 48 mét, Có thang máy đưa du khách lên đồi. Có thể đi bộ nhưng lâu, mất nhiều thì giờ và tốn công sức, vì phải leo cả 100 bậc thang. Khu Đồi Lâu Đài rộng rãi mênh mông, là một trong các thắng cảnh thủ đô. Nhiều du khách các nơi, đủ mọi quốc tịch, đến thăm viếng, rất đông. Họ mặc âu phục giản dị, trừ nhóm phụ nữ Ấn độ và mấy ông Do Thái mặc y phục đặc biệt nước họ. Lên đến đồi, du khách thấy ngay một pháo đài và những bức tường thành vững chắc bao quanh. Những bức tường này xây từ thế kỷ thứ 13 để chống quân xâm lăng Mông cổ. Có nơi tường còn nguyên vẹn, có nơi đã hư hỏng chỉ còn lưu lại chân tường trơ trọi như ghi dấu thời chiến tranh xa xưa. Đứng ở bờ tường, khách có thể thấy phong cảnh phía dưới sườn đồi với nhà cửa, phố phường, con sông, cây cầu xa xa...

Cung Điện Hoàng Gia Hung rất tráng lệ, ở phía Nam ngọn đồi, bị tàn phá khi có chiến tranh với Thổ Nhĩ Kỳ. Vào thế kỷ 19, cung điện được sửa chữa và xây lớn hơn nhưng rồi lại bị hư hại nhẹ trong thế chiến thứ hai. Ngày nay, lâu đài được dùng làm Thư viện trung ương, Viện Bảo Tàng Nghệ Thuật và Lịch Sử. Vào viện bảo tàng này, du khách được xem áo giáp, nón trận, gươm, kiếm và y phục thời xưa... Ngoài ra, còn có các loại thú rừng, chim cá nhồi bông rất khéo, giống như thật.

Các kiến trúc, dinh thự, lâu đài khác cũng rất cổ kính và đẹp quyến rũ. Du khách được dịp chụp ảnh và quay phim thỏa thích. Quanh sườn đồi có một con đường sạch sẽ. Hai bên đường có nhiều quán rượu, những tiệm bán đồ kỷ niệm, tiệm sách, những tiệm cà phê, tiệm rượu và nhà hàng ăn uống... Rượu nho và bia Hung nổi tiếng ngon. Họ trồng nho và biết làm rượu nho từ nhiều thế kỷ trước. Các loại nước trái cây như nước mơ (apricot), nước đào cũng rất hấp dẫn. Các loại đồ gốm, hàng thủ tay của Hung khéo và đẹp.

Nhà thờ cổ Matthias rất đẹp, xây từ thế kỷ thứ 13, theo kiểu Gothic, nằm ở trung tâm khu Castle District, nóc nhọn và có nhiều màu sắc nên trông rất đặc biệt. Thánh đường được tu bổ nhiều lần tùy theo từng thời đại, trông rất uy nghi, tráng lệ. Các tháp chuông nhiều tầng được chạm trổ công phu, cao vút trên nền trời xanh. Mặt tiền và chung quanh nhà thờ được trang trí tỉ mỉ với những hình tượng tôn giáo. Nhà thờ Matthias làm lễ cưới và lễ đăng quang cho nhiều vị vua qua các triều đại.

Pháo Đài Ngư phủ (Fishermen's Bastion).

Pháo đài chắc chắn vững vàng, cách nhà thờ không xa, xây vào năm 1905, ghi công những ngư phủ đã dũng cảm chiến đấu để bảo vệ thành trì trong cuộc chiến chống quân xâm lăng. Pháo đài có 7 tháp nhỏ tượng trưng cho 7 bộ lạc lập quốc đầu tiên. Đứng trên sân pháo đài du khách có thể thấy dòng sông Danube xanh xanh và phần lớn thành phố Budapest diễm lệ. Có mê cung – maze - , với những con đường rắc rối vòng vèo như Mê Lộ làm cho người ta đi lạc, khó tìm lối ra. Nhưng người trẻ thì thích lắm. Muốn xem Mê Lộ người ta phải mua vé và có thể dùng các phương tiện di chuyển công cộng, như xe buýt, xe taxi hay xe van và cũng có thể đi bộ, nếu thích. Xe tư nhân không được vào khu vực Đồi Lâu Đài. Nhà cửa ở khu vực quanh khu này mắc tiền nhất Budapest.

Đại Lộ Andrassy

Sau khi ăn trưa và nghỉ ngơi chốc lát, chúng tôi lại lên xe buýt đi về phía Pest để đến đại lộ cổ Andrassy, con đường chính thủ đô Budapest. Con đường này còn gọi là khu ngoại giao, vì có nhiều tòa đại sứ các nước. Nhưng cũng có nhiều cửa hàng buôn bán trên con đường này khiến cho cuộc sinh hoạt khu phố thêm sinh động, vui tươi. Đi vào con đường này tôi chợt nhớ tới khu Catinat, đường Nguyễn Huệ nhộn nhịp ở Saigon thuở nào. Hai bên đường Andrassy có nhiều cây cao bóng mát, lâu đài, dinh thự cổ kính xây từ thời La mã hay thời đế quốc Áo, lộng lẫy, tráng lệ hòa hợp với các kiến trúc tối tân cao chót vót, nhiều tầng lầu của thế kỷ 20. Khách bộ hành đi trên vỉa hè sạch sẽ. Họ ăn mặc lịch sự, thời trang không thua kém chi dân ở kinh đô ánh sáng Paris nước Pháp. Mặt tiền, tầng dưới các kiến trúc là những cửa hàng bán tạp hóa, mỹ phẩm, nữ trang, quần áo sang trọng, trình bày hấp dẫn không kém gì các tiệm Burberry, Gucci, Louis Vuitton ở Hoa Kỳ... Lại có cả các tiệm ăn, bar rượu, tiệm sách... Ngân hàng lớn Hungarian National Bank và khách sạn Four Seasons, các hiệu buôn của Nhật, Pháp có mặt ở đây. Tất cả đều bày biện trang nhã, lịch sự và hấp dẫn... Tiệm Mc Donald trang trí cầu kỳ, nhiều màu sắc và rộng rãi so với phần lớn Mc Donald ở Mỹ.

Quảng trường Anh Hùng (Heroes' Square) rộng mênh mông, nằm ở cuối đường Andrassy, có thể chứa được cả ngàn người. Trong quảng trường người ta thấy những hàng cột hình bán nguyệt và tượng hình các vua, các vị anh hùng Hung gia lợi. Viện Bảo Tàng Nghệ Thuật (Museum of Fine Art) đồ sộ. Lâu Đài Nghệ Thuật (Palace of Art) tráng lệ, nằm 2 bên phải, trái của quảng trường. Trên bệ cao giữa hai hàng cột có tượng 7 vị tù trưởng của 7 bộ lạc và người thủ lãnh ngồi trên lưng ngựa, trông rất đẹp. Các vị ấy sáng lập ra nước Hung vào thế kỷ thứ 9,

Trong quảng trường có một tượng đài thành lập vào năm 1896 để kỷ niệm 1000 năm lập quốc của người Hung. Tại đây, vào năm 1989, có 250.000 người tập hợp để làm lễ chôn cất lại, vinh danh vị anh hùng dân tộc IMRE NAGY, người đã can đảm chống lại ách thống trị độc tài của Liên Xô và bị Nga giết vào năm 1958. Trong quảng trường, du khách rất đông. Xe tour nào cũng đưa du khách đến đây chụp ảnh, dạo quanh, ngắm tượng các vị tù trưởng, các vị vua Hung và những bằng quảng cáo to như bức tường nằm gần quảng trường. Chúng tôi nhớ lại công trường Mê Linh Saigon. Anh Mike cho biết mộ Chiên Sĩ Vô Danh nằm gần quảng trường.

Nhà Hát Opera

Nhà Hát Opera Quốc gia thật tráng lệ. Người Hung yêu thích âm nhạc nên xây cất nhà hát to, xinh đẹp. Kiến trúc này do các kỹ sư ngoại quốc xây theo kiểu cách thời Phục Hưng vào thế kỷ 19 (1875). Mất 9 năm mới hoàn thành nhà hát rộng lớn tầm cỡ quốc gia. Bên trong nhà hát, tầng trên, tầng dưới trang trí lộng lẫy, các hình tượng điêu khắc nghệ thuật rải rác nơi này nơi nọ. Trần nhà, nệm ghế, màn cửa đều xa hoa, mỹ lệ. Có lô ngồi đặc biệt dành cho 4 người hay 2 người, theo cách thức của các nhà hát hoàng gia sang trọng. Mặt tiền và tường Nhà Hát trang trí với những hình chạm trổ hoa lá và các tượng người to lớn như người thật. Nhà hát có 1261 chỗ ngồi. Bên ngoài có phòng hội dành cho nghệ sĩ trình diễn thảo luận các vấn đề liên quan đến nghệ thuật. Nhà hát còn dành cho các đoàn vũ ballet danh tiếng đến trình diễn.

Xe điện ngầm ở Budapest, xưa thứ 2 trên thế giới, là niềm hãnh diện người Hung. Có trạm xe điện ở gần Nhà Hát Opera. Xe điện trên 100 tuổi này được thiết lập từ năm 1894, chỉ sau xe điện ngầm nước Anh. Có tất cả 11 trạm cho đường xe điện cổ, 9 trạm trong lòng đất và 2 trạm trên mặt đất. Xe chạy dọc theo đại lộ Andrassy. Trước kia, đường xe này tới sở thú, nay xe chỉ chạy đến Công viên Thành phố (City Park). Anh Mike kể về lịch sử xe điện ngầm Budapest với nhiều chi tiết và với niềm tự hào. Theo anh, sau bao chiến tranh và thay đổi

chủ quyền, giữ gìn toàn vẹn đường xe điện ngầm xưa thật không phải dễ dàng. Ngoài đường xe điện ngầm được xây dựng đầu tiên, Budapest còn 4 đường xe điện ngầm khác, cứ mỗi 5, 10 phút lại có 1 chuyến...

Đã đến giờ trở lại du thuyền, ai muốn ở lại tìm tòi, khám phá thêm thị trấn Pest thì về tự túc. Chị em tôi theo xe trở về tàu để còn đi bộ về phía Buda xem vườn hoa và các hàng quán bình dân khác. Có bà da trắng thì thậm chí tôi là bà thấy bảng hiệu casino to tướng gần vườn hoa. Du thuyền này nhỏ nên không có casino trên tàu, Hồ bơi chỉ có một, nhỏ bé. Phòng tập thể dục thì mỗi loại có 1 máy như máy chạy bộ, tập tay, vân.. vân.. nhưng chẳng thấy ai tập. Người trẻ nhất trên tàu

có lẽ khoảng 50 tuổi. Vào 9 giờ tối, phòng sinh hoạt vắng vẻ còn độ vài chục người uống cà phê, nghe nhạc trừ hôm nào sắp đến thành phố mới, du khách đến dự đông đủ để nghe hướng dẫn du lịch thuyết trình, giới thiệu các thắng cảnh nên viếng vào ngày hôm sau khi tàu ghé bến...

Thành phố Budapest chưa tới 2 triệu dân, nhưng dân chúng sống sung túc, các lâu đài, phố phường đều khang trang sạch sẽ. Tôi ước mong đường phố Việt Nam cũng rộng rãi, giao thông tiện lợi, an ninh bảo đảm để hấp dẫn du khách các nước, ngành du lịch phát triển hầu mang lại lợi nhuận, nâng cao mức sống cho những người có lợi tức thấp

Ngọc Hạnh